

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

De co[m]mutatione voto[rum] et vagis restitutionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Iulhelmus. x. Animarum periculis
 occurrere desiderabiliter affe-
 ctates. tractatis epibus diuersa
 mandata emisim? salubria. q̄ et in diuersis
 synodalibus congregacionibus? sollempniter feci-
 mus publicari sed q̄ p̄t desiderataz aut
 nullaten? facta executione aliquoz ma-
 datoz p̄dcoz. p̄ eos q̄b? executio p̄dicta
 tunc inuicta fuit facienda modicis exinde
 fructu ad hec sensim? puenisse. Ea p̄t
 aliq̄ ex mandatis ip̄s renouanda censui-
 mus v̄s q̄ auribus? reperitis vicibus? con-
 culcanda. illis quoz h̄mōi executio manda-
 toz facienda tunc inuicta fuerat. sub p̄ea
 suspensiois ab officio d̄noz quā in ip̄os
 et eoz quilibz si nō fecerint q̄b? mandatu
 trā d̄nū canonica monitione p̄missa
 ferim? in his scriptis districte p̄cipiēdo
 mādātes. q̄ten? ip̄i et eoz quilibz mādato-
 rū d̄coz s̄m cōtinētiā eozū dē executi-
 onē fidelē et efficacē facē studeāt. ac si
 gillatim? curie n̄re q̄n? et q̄lit? executio-
 nē ip̄az fecerint p̄ l̄ras suis sigillis sigil-
 latis rescribāt infra menses. Taliter in
 his se gerētes ne subd̄toz suoz excessus
 dissimulādo suos facere videant nos q̄
 p̄ ip̄os p̄inde acrius p̄cedē cōpellamur
 Mandata h̄o p̄dca sic incipiūt. p̄mū. s̄. sic.
 Usurariū voraginē. sc̄dm incipit sic In
 synodo sc̄a. tertiū incipit sic. Vergit q̄/
 dē. q̄rū incipit sic. Perniciosus quidez
 vt intelleximus. quicū incipit sic. Multi-
 plicata fidesignoz. Igitur insup ne p̄pter
 iniuriā sacerdotū d̄na indignatio gra-
 uius ardescat sub pena excoicatiois di-
 stricte p̄cipiēdo mādāms? vniuersis sa-
 cerdotibus. q̄ten? cū ip̄i d̄nici corpis sa-
 cramentū ad infirmos deferūt in decentē
 habitu sup se posito. mūdo velamine fe-
 rāt et referāt manifeste et honorifice an-
 pedus cū oī reuerētia et timore ad hoc
 q̄ excedas d̄nationū incātionū et
 sortilegioz supstitiōes in n̄ra ciuitate et
 diocesi Coloni inualuisse p̄cepim? ne ip̄o-
 ruz assiduitate noxia ch̄i fideles in ido-
 latriā p̄rahātur vniuersos vtriusq̄ se-

xus hoīes h̄mōi maleficis se de cetero
 multiplicātes. aut ip̄a fieri p̄curātes ex-
 coicamus in his scriptis. ac p̄ vos eccle-
 siāz rectores v̄ias vices gerēt es singu-
 lis diebus d̄nicis et festiuis excoicatos
 mādāms? publice nūciari. Datū vt. s̄.

De commutatione votoꝝ et vagio
 restitutionibus.

Iulhelmus. x. Etsi oibus et sin-
 gulis indigentibus? psonis et ec-
 clesijs charitatiue teneamini s̄z
 v̄iaz possibilitate opa misericordie ip̄-
 tiri Ecclesie t̄m? Coloni sponse n̄re q̄ v̄ia
 h̄orabilior parrochialis est ecclesia et ad
 quā oīa charitatis opa que necdū in ci-
 uitate et diocesi. verū etiā in ip̄a p̄uini-
 tia exercent itaq̄ ad suaz maiorē eccle-
 siāz dirigant. et sui sp̄cālis amous nexu
 et vnione sp̄uali estis obligati in suis te-
 nemini necessitatibus sp̄salius subueni-
 re. p̄ cuius etiā exaltatione nos marita-
 lis copula q̄ sibi sp̄ualiter alligamur fer-
 uentius intendere v̄iget et compellit.
 Nos itaq̄ p̄decessorum n̄rorum vesti-
 gijs inherentes ea beneficia quibus? vos
 et singulos v̄im. oēs q̄ ch̄risti fideles ad
 subuentendū ip̄ius ecclesie fabricę. que
 q̄ honorabiliter sit concepta et in parte
 ad effectū dei gratia deducta. non est hic
 in patria qui ignoret Inuitare possum?
 q̄ntū licet p̄missione d̄na. ordinauim? et
 intendimus ordinare. vt p̄ hoc ip̄a fabri-
 ca ad finē deueniat destinatum. et vos
 v̄iarū largitione elemosynaz ab hoc cō-
 sequamini premia sempiterna. h̄inc ē q̄
 vos oēs et singulos req̄rim? monemus
 et hortamur vobis in x̄tute sc̄e obediē-
 tie mādātes. q̄ten? q̄ ex vobis aliq̄ vota
 fecerūt et fecerint. et ea ex aliq̄ eā p̄ficē
 nō poterūt. ita q̄ ea desiderēt. ex cā legi-
 tima cōmutari. sup hoc nullaten? quēq̄
 nisi penitētiarie n̄re curā gerēt et infra
 ecclesiā. n̄raz residēt. aut suū plebanuz
 si sacerdos et residens fuerit. dū t̄m ip̄m

sufficientis discretiōis et scientie existi
met req̄rāt. et s̄m ipsi penitētiarie n̄re
curā gerentis et in ecclesia n̄ra residen/
tis. aut sui plebani ut dictū est cōsiliū
horū votoꝝ suscipiāt humiliter cōmutatio
nez. imo nō q̄d sibi ratione h̄mōi cōmu/
tationis iniūctū fuerit pficiāt reuerentē
et intimam vobis p̄ntibus q̄ alijs n̄re
penitentiarie curā gerentibus q̄buscūq̄
q̄ vota h̄mōi cōmutādi totalē adimim⁹
p̄ntibus p̄tāt. nō obstantib⁹ quibuscūq̄
l̄ris sub quacūq̄ forma ipsi sup hoc cō/
cessis. quas quo ad hūc articulū p̄ntib⁹
renocam⁹. verū ipsi penitētiarie n̄re
curā gerenti. et in ecclesia n̄ra residenti
necnō vniuersis plebanis n̄re ciuitatis
et diocesis ac eoz vicarijs in p̄tate san/
ctē obediēte et in remissione suozum
peccaminū insigimus. q̄ten⁹ ipsi suis
prochianis plene et plane exponāt. ita
q̄ in hoc nō sint ignorātes. q̄ scz s̄ ad
eos veniēt p̄ suoz votoꝝ cōmutatiōi/
bus et cōmode talia vota l̄elemo synas
pecuniarias distribuēdas valeant et ad
ea ratio exigat p̄mutari. ut h̄mōi elemo
synas pecuniarias ad fabricē p̄tate subū
diū largiātur ipsi oīno auctoritate n̄ra
iniungāt. imo in hoc casu cōmutationez
votoꝝ alio mō fieri nolum⁹ et fieri p̄hi
bemus. Ceterū q̄ nōnulli religiosi et sei
culares. capl̄. collegia. seu cōuētus. aut
singulares p̄sone. asserūt se habere a se
de ap̄lica seu penitentiario vel a nobis
seu n̄ris p̄decessorib⁹ vel a quocūq̄ alio
p̄tatez h̄mōi vota cōmutādi. et illicita
acquisita seu extorta quoz dñi ab his q̄
ea illicitē acquisierūt et extorsērūt pro/
sus ignorātur. q̄ quidē illicitē acquisita
et extorta in subsidiū p̄dite n̄re fabricē
sicut ex officio n̄ro possum⁹ deputauim⁹
assignāda sibi reseruāda et ad vsus alios
q̄ ad vsus p̄dce n̄re fabricē deputādi sub
quocūq̄ velamēto. nisi forsan ex eis al
liqui q̄d nō credimus h̄mōi habeāt p̄tā
tem. alij plures eādē p̄tatem nō h̄ntes
Sibi tñ eā fallacit̄ vsurpantes s̄b falsis

transeunt narrationibus et deceptioni
bus. ita q̄ plures ex cōmuni populo il/
literato. ignorantie ducti simplicitate.
imo verius cecitate ad horum simplicez
relationē. quāq̄ l̄ras lue potestatis non
videāt. q̄o si viderēt nequāq̄ intelligen/
rent ipsi talia falsa asserentib⁹ fidē ad/
hiberent et cōmutationē suoz votoꝝum
s̄m eoz cōsiliū et asseritioez recipiēt
eisz in iuste acq̄sita et extorta seu ad eoz
cōsiliū distribuēt se ab eis sic posse ab/
solui nō tā p̄uideq̄ fatue reputātes dñi
absolui se estimāt fortiorib⁹ vinculis se
illaqueantes et ampliori grauāte sarci/
na peccatoꝝ. Hos igit h̄mōi aiaz peni/
tuo occurrere cupientes p̄dictis cal/
pellantis et eoz vicarijs mādam⁹ in x̄tu
te sanctē obediēte et sub ex cōdicatio/
nis p̄ca. q̄ten⁹ vniuersis et singulis suis
prochianis inhibeat auctē n̄ra. q̄b⁹ etiā
p̄ntib⁹ inhibem⁹ ne de cetero cuiq̄ re/
ligioso seu seculari. capitulo collegio cō
uentui seu singulari p̄sone cuiuscūq̄ vi/
ginitatis p̄minentie status aut cōditio
nis. de tali fide adhibeat p̄tate nisi p̄t
corā dilectis in ch̄o capitulo n̄ro Colo
niensi. quibus in hac p̄te cōmitem⁹ vi/
ces n̄ras. l̄ras suas q̄s sub tali p̄tate se
habere dicūt seu contendūt ostendāt in
p̄ma sui forma. et huiusmodi ostensione
l̄ras ab ip̄o n̄ro capl̄o l̄ras testimoniar
les reportēt. q̄ scz he l̄re sint vere et nō
adulterine et habentes eas p̄tate h̄mōi
merito vti valeāt atq̄ possint. Si q̄ ve
ro ex vobis contrariū fecerint ad eūdo
scz aliquē ex ip̄is et eoz cōsiliū seu mā/
darū tanq̄ p̄tatem habentū vota cōmu/
tandi et acquisita et extorta illicitē reci/
piēdi aut de eis quicūq̄ disponendi. nisi
sicut dictū eos habere testimoniales ca/
pituli nostri l̄ras plene cōstet quos ap̄t
hoc sex dierum monitione p̄missa oēs
et singulos in his scriptis ex cōdicamus
excommunicatos nominatim quozum
nomina scineritis. reliquos nō in genē

publice nunciari et ipsos ad ecclesiastica sacramenta vllatenus nō admitti. donec a nobis seu ipso caplo vice nra meruerint absolutiois beneficium obtinere. Volumus etiā et in virtute sancte obedientie necnō sub pena excommunicatiois vniuersis plebanis et eorū vices gerentibus mādātes. quatenus in his litteris nris cōtenta qualibz die dñica añ quoclibz festū pncipale pcedēte et alijs diebus festiuis quibus magis tā pro infortatione subiectoz suoz q̄ pro vtilitate ipsius fabrice viderint expedire in missis solēnijs et in p̄dicacionibus siue post immediate. plene et plane ac districte pponāt et exponāt. Ita q̄ in hoc sufficienter informetur. ac etiā in cōfessionibus eadē confitentibus exponant ne ex iporum ignorātia p ea que eis p salute animarum suarum nō expeditūt sed ducant. Ita in pmissis vos vigilantes et sollicitos exhibentes q̄ ex hoc retributionē cōsequamini eternam. nraque euadatis indignationē. imo et vos sup eo habeamus merito cōmendatos. Datum Anno domini. Millesimo trecentesimo. quinquagesimo. quarto. Crastina dominice Inuocauit.

De eodem cum inhibitione cōtra religiosos.

Wilhelmus. etc. Precipim⁹ q̄ vota seu quecuq̄ peregrinationes si debeāt pmutari. vel redimi q̄ hec sūt de cōsilio sacerdotū prochiāliū ecclesiarū. ex causis iustis et redemptiois eorūde siue in pecunia. siue in reb⁹ alijs fiant. et illicite acquisita nisi sciant quibus ex debito sint reddēda ad vsus fabrice ecclesie nostre Coloniē deputam⁹ et concedimus p p̄ces. Confessiones vero et cōmissiones sup his recipiendis a p̄decessoribus nostris factas. quibuscuq̄ religiosi et alijs p̄cibus reuocamus

Inhibentes vobis et cullibz vestri in virtute sancte obedientie et sub excoicationis pena ne quis alius cuiuscūq̄ cōditionis status dignitatis aut ordinis existat. h̄mōi votoz redemptiones et cōmutationes facere aut in aliū vsū cōuertere p̄sumat vel conuerti p̄cipiat q̄ fabrice nre p̄dicte. qui sūt h̄mōi redemptores ac illicite ad vsū alium cōuertit vel conuertāt. conuerti preceperit seu preceperint. illum vel illos que vel quos sex dierum monitōe p̄missa excoicamus in his scriptis. Precipim⁹ etiā sub eadē pena p singulos et vniuersos plebanos et rectores ecclesiarū nre ciuitatis et diocef Coloniē nominatum quorum nomina sciri poterunt. et alios in genere excommunicatum et excommunicatos singulis mensibus quādo requisiti fuerint publice nunciari. Si vero religiosi vel alij quicūq̄ se dicāt habere auctoritatem a sede apostolica recipiendi illicite faciendi cōmutationes et redemptiones votoz h̄mōi. volum⁹ q̄ ipsi auctoritatē et p̄uilegia si qua sup hoc sint i p̄is cōcessa decano et capitulo nostro Coloniē infra. quidenā post publicationē p̄ntiuz litarū exhibeāt et ostendāt. Precipimus vniuersis et singulis plebanis p̄dicis sub pena predicta. vt prochiānis suis intiment et publicene quattuor diebus dominicis p circulum anni cuiuslibz vel pluries p̄t corū discretionē videbitur expedire. Datum Anno dñi. M. ccc. liij. in crastino Palmaz.

Ne religiosi quicūq̄ questū publicū faciāt vel male questū incerta alias q̄ ad fabricā ecclesie Coloniē ordinent.

Wilhelmus. etc. si de statu cunctaz ecclesiarū nre ciuitatis et diocef prospere dirigendo. cura pastoralis officij nos sollicitet et fatiget p exaltationē et promotionē maioris ecclesie Coloniē nre sp̄se cui sp̄iali p̄iugio